

NVAO NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING
MASTER
TOEGEPAST RECHT
Hanzehogeschool Groningen

ADVIESRAPPORT
20 JUNI 2022

Inhoud

1	Procedure TNO.....	3
2	Nieuwe opleiding.....	4
2.1	Algemene gegevens.....	4
2.2	Profiel.....	4
2.3	Panel.....	4
3	Oordeel.....	5
4	Sterke punten.....	6
5	Aanbevelingen.....	7
6	Beoordeling.....	8
6.1	Standaard 1: Beoogde leerresultaten.....	8
6.2	Standaard 2: Onderwijsleeromgeving.....	9
6.3	Standaard 3: Toetsing.....	12
6.4	Graad en CROHO-onderdeel.....	14

1 Procedure TNO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Als gevolg van de beperkende omstandigheden door COVID-19 geldt voor deze toetsing een tijdelijke NVAO-procedure.

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling:	Hanzehogeschool Groningen
Opleiding:	HBO-master Toegepast Recht
Variant(en):	Voltijd
Graad:	Master of Laws (LLM)
Afstudeerrichtingen:	Energie & Recht; Ondernemerschap, Arbeid en Recht; Zorg, Welzijn & Recht
Locatie:	Groningen
Studieomvang:	60 EC ²
CROHO ³ -onderdeel:	Recht

2.2 Profiel

De Hanzehogeschool Groningen profileert zich als een multisectorale hogeschool en als de grootste hogeschool in het Noorden. Studenten, docenten, onderzoekers en professionals uit het werkveld werken samen aan innovaties voor de beroepspraktijk en aan het oplossen van vraagstukken uit de samenleving. Hoofdthema's daarbij zijn: energie, healthy ageing en ondernemerschap.

De master Toegepast Recht profileert zich door het opleiden van de zogenaamde 'hoe-kan-het-wel-jurist' die vanuit een specifieke context innoveert, adviseert en regisseert. Deze praktijkgerichte juristen onderscheiden zich van de traditioneel mastergeschoolede juristen, doordat zij complexe praktijkproblemen behalve juridisch ook vanuit een meer integraal perspectief benaderen, analyseren en helpen oplossen.

2.3 Panel

Samenstelling

1. Prof. dr. mr. Eric van de Luijtgaarden (voorzitter): lector, bijzonder hoogleraar Preventive Law, Zuyd Hogeschool, Maastricht University;
2. Mr. dr. Arnt Mein: lector Legal Management, Hogeschool van Amsterdam;
3. Mr. drs. Henriette Graveland MA: strategisch adviseur Waterschap de Dommel;
4. Fay Brumleve, BSc (student-lid): recent afgestudeerd bachelor Finance & Control, Hogeschool Rotterdam.

Ondersteuning

- Ir. Clo Lambert, secretaris
- Drs. Jona Rovers, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator

Locatiebezoek (online)

Donderdag 12 mei 2022

² European Credits

³ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief over de kwaliteit van de opleiding master Toegepast Recht van de Hanzehogeschool. De opleiding voldoet aan de drie standaarden van het NVAO-kader voor de beperkte toetsing.

De opleiding heeft de toegeworpen handschoen van de visitatiepanels van de bachelors hbo-Rechten en Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD) opgenomen en een hbo-master Toegepast Recht ontwikkeld. Het werkveld en potentiële studenten gaven en geven aan dat er grote behoefte is aan masteropgeleide hbo-juristen. Het werkveld is intensief betrokken bij het ontwerp van de opleiding en blijft betrokken, onder andere door het inbrengen van praktijkvraagstukken.

De opleiding leidt in één jaar bachelor studenten op tot hbo-master juristen. Zij zijn in staat in multidisciplinaire teams vanuit juridisch perspectief verschillende rollen te vervullen bij het aanpakken van complexe (niet alleen juridische) vraagstukken. Op deze manier dragen zij bij aan de grote vraag in het werkveld naar juristen die hun juridische expertise situationeel en oplossingsgericht kunnen inzetten.

Het programma is goed doordacht en voldoende samenhangend. Voorafgaand aan de start van de opleiding kiest de student een keuzerichting. Deze keuzerichtingen sluiten aan bij de drie kennisthema's van de hogeschool en zijn gekoppeld aan lectoraten, waardoor deskundige, inhoudelijke begeleiding is geborgd. Het programma is ook intensief, met aandacht voor kennisontwikkeling, persoonlijke én professionele ontwikkeling. Studenten krijgen individuele begeleiding bij hun leerproces en bij de keuzes die het curriculum vraagt. Het docententeam is zowel inhoudelijk, didactisch als breed in expertise. De verbinding met lectoraten is zichtbaar verankerd in het curriculum. Daardoor krijgt de borging van het niveau van de praktijkopdrachten én van de inhoudelijke begeleiding van de studenten vorm.

De toetsing is gebaseerd op een doorleefde toetsvisie van de Hanzehogeschool. Een concrete uitwerking daarvan is vastgelegd in een toetsplan en onderwijs- en examenregeling. De examencommissie stelt zelf de modulehandleidingen vast. Het docententeam krijgt tijd voor kalibratiesessies, zowel in de toegekende uren als in de overlegagenda.

Studenten werken grotendeels aan werkelijke vraagstukken van echte opdrachtgevers. Hiermee is de verbinding met het werkveld gegarandeerd en tegelijk vraagt dit om voortdurende aandacht voor de kwaliteit van de beoordelingen.

Samenvattend: de opleiding heeft een ambitieus curriculum ontwikkeld op hbo-masterniveau, gesteund door een heldere visie op de afgestudeerde student, aansluitend bij een duidelijke behoefte van het werkveld.

Standaard	Oordeel
1 Beoogde leerresultaten	voldoet
2 Onderwijsleeromgeving	voldoet
3 Toetsing	voldoet
Eindoordeel	positief

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Gedurfd profiel – het panel vindt de opzet van de opleiding gedurfd en indrukwekkend. De hbo-masteropgeleide jurist is een gat in de markt. Het initiatief nemen voor deze opleiding in de huidige juridische context, verdient alle lof.
2. Stevige basis in GCE – het panel vindt de module Governance, Compliance & Ethiek de kern van de opleiding, omdat juist hier de toegevoegde waarde van de hbo-masteropgeleide jurist binnen complexe spanningsvelden vorm krijgt.
3. Innovatieve leeromgeving – het panel vindt het concept van High Impact Learning that Lasts (het samen met studenten en het werkveld vraagstukken aangaan, het samen leren in de Community of Learners en Community of Practitioners) erg sterk en denkt dat deze wijze van werken en leren meerwaarde heeft, voor de student én voor de praktijk.
4. Docententeam – het panel is erg enthousiast over het docententeam. De inhoudelijke expertise en de breedte van de expertise in het team is indrukwekkend en het enthousiasme om bij te dragen aan de opleiding is groot.
5. Toetsing – het panel is erg te spreken over de variatie in toetsvormen, de veelheid van de feedback die studenten krijgen en de betrokkenheid van de examencommissie.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Profilering met 'hoe-kan-het-wel-jurist'. Het panel heeft moeite met deze duiding van de master. Hoewel het panel begrijpt dat deze profilering heeft geholpen bij het ontwikkelen van de opleiding, vindt het panel dat het onvoldoende recht doet aan de afgestudeerde juristen en aan hun expertise en bovendien op gespannen voet kan staan met de beroepsuitoefening van de huidige wo-master juristen. Het panel beveelt de opleiding sterk aan deze slogan te heroverwegen.
2. (Te) ambitieuze beoogde leerresultaten – het panel maakt zich zorgen over de breedte en diepte van de competenties die de student zich in één jaar allemaal eigen moet maken (strategisch adviseren, ethische dilemma's oplossen, innoverend ondernemen) met het risico dat het programma de belofte aan studenten en werkveld niet waar kan maken. Het panel beveelt de opleiding dringend aan dit kritisch te bezien en daarbij voor ogen te houden dat de opleiding gelijkelijk aandacht wil schenken aan de diepte als de breedte, de zogenaamde 'T-shaped lawyer'.
3. Focus op beroepshouding en vaardigheden – Het panel is van mening dat de opleiding vooral toegevoegde waarde heeft door het doorontwikkelen van de beroepshouding, reflectief vermogen, organisatiesensitiviteit van de student. Juist deze vaardigheden zullen het verschil maken voor deze studenten in het werkveld. Het panel beveelt de opleiding van harte aan om te onderzoeken of de persoonlijke ontwikkellijn en de module Governance, Compliance & Ethiek uitgebreid kunnen worden.
4. Aandacht voor het sociale domein – het panel wil, gegeven de instroom van veel SJD-studenten en de vraag van het werkveld, de opleiding aanbevelen te onderzoeken hoe de opleiding juist in het eerste half jaar meer aan kan sluiten bij het sociale domein, inclusief de zorg.
5. Onafhankelijkheid in het omgaan met het werkveld – het panel beveelt de opleiding aan hier voortdurend alert op te blijven. Studenten en docenten gaan zich richten op het zoeken naar oplossingen voor concrete vraagstukken voor het werkveld en het werkveld gaat de complexe vraagstukken inbrengen. Dan zou de verleiding kunnen ontstaan de eigen beoordelingslat te verlagen ten gunste van de relatie.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

Profiel

De opleiding profileert zich met de 'hoe-kan-het-wel-jurist', die bij uitstek inzetbaar is bij vraagstukken die ontstaan bij maatschappelijke transitie. Deze vraagstukken zijn multidisciplinair van aard en hebben altijd een juridische component. Deze vraagstukken ontstaan in de publieke sector, in de private sector en ook in publiek-private samenwerkingen. De maatschappelijke transitie waar de opleiding bij aansluit, passen bij de speerpunten van de Hanzehogeschool: energy, healthy ageing en ondernemerschap.

Soms spelen deze vraagstukken zich af op een terrein waar het wettelijk kader nog niet ontwikkeld is, denk aan energie of sociale media. Soms spelen deze vraagstukken zich af op een terrein waar het wettelijk kader zo dwingend is, dat behoefte ontstaat aan een meer menselijke benadering, denk bijvoorbeeld aan de zorg. De opleiding richt zich op het leveren van juristen die niet alleen een gedegen juridische expertise hebben, maar ook vanuit een integraal en multidisciplinair perspectief in verschillende rollen kunnen samenwerken. Het profiel waar de opleiding voor opleidt is daardoor breed. Hoewel het voor het panel duidelijk is wat bedoeld wordt met de 'hoe-kan-het-wel-jurist', geeft het panel in overweging toch te kiezen voor een andere aanduiding. Het panel is van mening dat 'hoe kan het wel' afdoet aan het beeld van de juridische expertise en integriteit van het vak en de afgestudeerden, ook in relatie tot de wo-juristen.

Beoogde leerresultaten en niveau

Uit het uitgebreide en samenhangende dossier en uit de gesprekken met lectoren en werkveld blijkt volgens het panel duidelijk dat de beoogde leerresultaten aansluiten bij het profiel. De leerresultaten bouwen duidelijk voort op de leerresultaten van de bacheloropleidingen en laten overtuigend het masterniveau zien via de koppeling aan de Dublin Descriptoren. De leerresultaten zijn goed uitgewerkt en zichtbaar gemaakt in de modulehandleidingen en de toetsing. Er is bovendien een sterke verbinding tussen de persoonlijke ontwikkeling en de professionele kennis en vaardigheden gemaakt. De plek en het niveau van onderzoek zijn in het curriculum geborgd in de verschillende beroepsproducten, waar de studenten gedurende hun opleiding aan werken. De beroepsproducten zijn per beroepsrol gespecificeerd en uitgewerkt.

Het panel vraagt zich af of de breedte en diepte van de beoogde leerresultaten niet te ambitieus zijn voor jonge pas afgestudeerde hbo-bachelor studenten, waarvan de meesten geen relevante werkervaring zullen hebben. De opleiding geeft aan, dat zij zich realiseert dat de ambities hoog zijn, maar dat zij er vertrouwen in heeft, dat het haalbare ambities zijn. Bovendien geeft de opleiding aan tussentijds te evalueren om te bezien of de ambities nog steeds reëel zijn, en indien nodig wordt er aangepast.

Beroepsrollen

De beroepsrollen waar de opleiding voor opleidt zijn: ondernemend innovator, strategisch adviseur en verbindend regisseur. Voor alle rollen is een gedegen juridische expertise nodig, gekoppeld aan brede professionele vaardigheden en kennis van verschillende contexten. De rol van ondernemend innovator richt zich op signaleren van en meedenken over innovatieve kansen op het gebied van wet- en regelgeving.

De rol van strategisch adviseur richt zich op het methodisch analyseren van grote hoeveelheden informatie. Daarbij ligt de nadruk op interprofessioneel samenwerken en de vertaalslag kunnen maken naar concrete plannen en adviezen.

De rol van verbindend regisseur richt zich op het binnen strakke juridische kaders verbinden van de belangen van verschillende stakeholders. Bij alle rollen reflecteert de jurist op de gemaakte keuzes en de eigen professionele ontwikkeling, maakt afgewogen keuzes bij ethische dilemma's en legt daar verantwoording over af. De jurist houdt daarbij sterk voor ogen dat goede samenwerking met betrokken professionals van groot belang is.

Aansluiting op werkveld

Het beroepsprofiel is tot stand gekomen in nauw overleg met het werkveld. De werkveldcommissies van de bacheloropleidingen SJD en hbo-rechten hebben input geleverd bij de start van het ontwerp van de opleiding. De inhoud en inrichting van de opleiding zijn opnieuw aan de commissies voorgelegd en hun input is verwerkt. Het werkveld heeft zich geëngageerd aan het samenwerken en leveren van relevante praktijkvraagstukken. Het werkveld heeft via verschillende lectoraten en kenniscentra van de hogeschool al een sterke verbinding met de hogeschool. Internationalisering komt tot stand door organisaties in de regio die internationaal georiënteerd zijn. Zowel uit het dossier als uit de gesprekken blijkt volgens het panel een gestructureerde en geborgde aansluiting op het werkveld.

Conclusie

Het panel concludeert dat de opleiding een helder profiel heeft neergezet. Het werkveld, potentiële studenten en een aantal lectoren hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van het profiel. Zij geven aan dat er grote behoefte is aan deze masteropgeleide, praktijkgerichte juristen. De beoogde leerresultaten, de beroepsrollen en de benodigde kennis en vaardigheden zijn op masterniveau beschreven en sluiten aan bij het (inter-)nationale werkveld. Het panel is daardoor overtuigd van het profiel en het niveau van de opleiding en heeft tegelijk zorg over het hoge ambitieniveau.

6.2 **Standaard 2: Onderwijsleeromgeving**

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

Opbouw van het programma

Het programma duurt één jaar en beslaat 60EC. Het panel vindt het programma ambitieus, goed doordacht en samenhangend opgezet, vanuit een heldere visie. De eerste helft van het jaar bestaat uit drie basismodules: Governance, Compliance & Ethiek, ICT-Recht & Legal Tech en een keuzemodule. De drie keuzemodules waaruit de student kan kiezen, zijn Energie &

Recht, Welzijn & Recht en Ondernemerschap, Arbeid & Recht. Deze sluiten aan bij de speerpunten van de Hanzehogeschool.

De basismodules bereiden de studenten voor op werken in de praktijk aan complexe vraagstukken. Het eerste half jaar staat in het teken van kennis ontwikkelen, verbreden en verdiepen op basis van de Body of Knowledge and Skills. De tweede helft van het jaar werken de studenten aan kenniscreatie en innovatie in de vorm van het opleveren van verschillende beroepsproducten, waaronder de afstudeeropdracht. Leidend hierbij is het principe van 'engaged learning': binnenhalen van de maatschappelijke werkelijkheid én iets teruggeven aan de maatschappij.

Studenten werken het hele jaar aan hun professionele identiteit in de module Interprofessionele Ontwikkeling. Zij houden hun ontwikkeling bij in een portfolio. Gedurende de hele opleiding werken studenten zowel individueel als samen aan vraagstukken. Het eerste half jaar komen de vraagstukken wel uit de praktijk, maar werken de studenten niet in de praktijk. Het tweede half jaar werken de studenten voornamelijk in de praktijk bij opdrachtgevers aan innovatieve oplossingen.

Inhoud van het programma

Het panel is onder de indruk van de zorgvuldige uitwerking van het programma in de modulehandleidingen en het toetsplan. In de modulehandleidingen wordt duidelijk gemaakt wat de plek van elke module is in het curriculum. Ook wordt helder gemaakt hoe elke module bijdraagt aan de (beoogde) leerresultaten en hoe de toetsing is ingericht. De Body of Knowledge en Skills is op hoofdlijnen ingericht en vormt de basis voor de inhoud van de modules. Studenten kiezen voor aanvang van de opleiding één van de drie keuzemodules en daarmee kiezen zij het inhoudelijke domein voor hun hele opleiding. Daarnaast kiezen zij hun eigen persoonlijk/professionele ontwikkelpunten, waaraan zij gedurende de hele opleiding werken.

De opleiding heeft gekozen voor Design Thinking als werkmethode. Het is een methode om met een open houding en creativiteit vorm te geven aan een onzekere toekomst. Design Thinking sluit daarom goed aan bij multidisciplinaire, complexe en dynamische vraagstukken. In deze benadering is het de bedoeling dat de ontwerpers discussies vanuit standpunten en belangen ombuigen naar een lerend, co-creatief proces vanuit waarden en drijfveren. Op basis van deze waarden, behoeften en drijfveren van alle betrokkenen ontwikkelen de ontwerpers een nieuw, vaak radicaal ander, verbindend perspectief. Vanuit dat perspectief kunnen zij innovatieve oplossingen ontwerpen. Het panel vindt deze keuze voor deze methode en de uitwerking ervan in het curriculum goed gekozen en congruent met de visie op de opleiding.

Verbinding met lectoraten

De lectoraten Human Capital en Juridische Aspecten van Ondernemerschap zijn verbonden aan de opleiding. Ook werkt de opleiding samen met lectoraten van verschillende andere kenniscentra. Zij leveren de complexe vraagstukken waarmee de master studenten aan de slag gaan. De lectoren en onderzoekers spelen een belangrijke rol in het begeleiden en beoordelen van de studenten, en inspireren deze studenten met hun kennis, inclusief de kennis op basis van hun eigen onderzoek. Omgekeerd verrijken de studenten de kennis van de lectoraten weer met hun ontworpen oplossingen. Het panel waardeert deze permanente kruisbestuiving en wisselwerking tussen de kennisstroom en de praktijkstroom.

Onderwijsleeromgeving

Het profiel van de opleiding vraagt om een onderwijsleeromgeving waar het nadrukkelijk gaat om zelfsturing, reflectie, samenwerking, feedback geven en ontvangen en flexibiliteit in omgaan met onzekerheid. Ook wil de opleiding de principes van 'engaged learning' vormgeven in de onderwijsleeromgeving. Zij heeft daarom gekozen voor vier bouwstenen van High Impact Learning that Lasts (HILL). Deze bouwstenen zijn: urgentie, zelfsturing/agency, samenwerking & samen leren en ontwikkelingsgericht toetsen.

- De urgentie krijgt vorm door het werken aan complexe praktijkvraagstukken, eerst op school en later in de opleiding ook daadwerkelijk in de praktijk.
- De zelfsturing krijgt vorm door de keuze van het inhoudelijke thema en door de toenemende vrijheid die de student krijgt. De student maakt een eigen ontwikkelplan, samen met een individuele coach. Ook plannen, monitoren, reguleren en evalueren zij hun eigen leerproces.
- Samen leren en -werken krijgt vorm door de Community of Learners (CoL) en de Community of Practitioners (CoP). In deze groepen zijn de studenten leidend en staan hun leervragen centraal. Er is altijd een supervisor aanwezig. Het gaat om leervragen die vragen om afstand nemen en reflectie. Wekelijks is er tenminste twee uur ingeruimd voor deze bijeenkomsten.
- Ontwikkelingsgericht toetsen krijgt vorm door het toetsen integraal onderdeel van het leerproces te laten zijn.

Het panel vindt de keuze voor HILL passend en heeft in de gesprekken met docenten ook het vertrouwen gekregen dat de opleiding in staat is deze wijze van leren en begeleiden daadwerkelijk uit te voeren, zoals bedoeld is. De opleiding maakt gebruik van een nieuwe elektronische leeromgeving, die aansluit bij bovengenoemde manier van opleiden. Het panel vindt deze leeromgeving goed ingericht en overzichtelijk.

Docententeam

Op basis van de CV's en de gesprekken is het panel zeer onder de indruk van het docententeam. Niet alleen is het een multidisciplinair, didactisch bekwaam en toetsdeskundig team, het panel heeft ook geconstateerd dat de gesprekspartners zeer gedreven zijn en betrokken bij zowel de inhoud als de vorm van de opleiding en de toetsing. Veel docenten zijn afkomstig van een van de lectoraten die aan de opleiding verbonden zijn en veel van hen zijn gepromoveerd, wat van belang is voor onderwijs aan masterstudenten. Uit alle gesprekken blijkt een coherente en gedeelde visie op waarom deze opleiding er moet komen. De docenten zijn overtuigd van het door hen ontworpen programma. Tegelijkertijd staan ze open voor input van externe partijen en tonen ze zich ook richting het panel als continu lerend. Het panel vraagt wel aandacht voor het onderhouden van de expertise en professionele ontwikkeling van de betrokken docenten. Bij grote toestroom van studenten, of het vertrek van kerndocenten, loopt de opleiding snel risico ten aanzien van niveau en betrokkenheid van het team.

Instroom en doorstroom

De opleiding is een doorstroommaster, gericht op hbo-bachelor studenten met een juridische achtergrond. Studenten krijgen een persoonlijk intakegesprek, waarin besproken wordt wat van de student verwacht wordt aan zelfstandigheid, aan omgaan met complexiteit en aan werken in de praktijk. Voor de start van de opleiding krijgen studenten voorlichting over de keuzerichtingen. Bij start van de opleiding hebben zij al gekozen voor hun richting en daarmee voor hun keuzevak en inkleuring van de vraagstukken van de mastermodule. Juridisch geschoolde bachelor studenten van andere hogescholen, die niet bekend zijn met de

speerpunten van de Hanzehogeschool, krijgen bij de start van de opleiding flitsmodules en extra materiaal aangeboden om snel aan te kunnen sluiten bij de hogeschool gerelateerde thema's in de opleiding.

Het panel heeft de volgende overweging bij de in- en doorstroom. Voor studenten die belangstelling hebben voor het domein welzijn, is de basismodule ICT Recht & Legal Tech mogelijk een worsteling. De opleiding onderbouwt de keuze voor deze basismodule door aan te geven dat ICT en technologie in alle complexe vraagstukken een rol spelen. Het panel geeft de opleiding mee dat bijvoorbeeld privacy wet- en regelgeving of regelgeving rondom sociale zekerheid en mensen in een kwetsbare positie eenzelfde rol kan hebben en mogelijk beter aansluit bij de belevingswereld en belangstelling van veel studenten.

Studeerbaarheid

Het programma is ambitieus, zowel door de breedte van de vakken, als door de te ontwikkelen competenties. Het panel vindt het programma studeerbaar, door de zorgvuldige opbouw van de modules en de professionele en individuele begeleiding door de hele opleiding heen. De intake voor de start van de opleiding zorgt voor goede afstemming van verwachtingen. Getoetst wordt of de student bereid en in staat is de gevraagde inspanning te leveren. Als een student een basismodule niet haalt, volgt een gesprek waarin begeleider en student onderzoeken wat de oorzaak is en wat kan helpen de volgende keer wel te slagen. De opleiding houdt op deze manier goed vinger aan de pols bij de studievoortgang van de individuele studenten.

Conclusie

Het panel is onder de indruk van de wijze waarop het onderwijsprogramma concreet is uitgewerkt op basis van de visie van de opleiding. Dit wordt zichtbaar in de onderbouwing van keuzes als ontwerpmethodiek en HILL. En vervolgens in de uitwerking van het curriculum, de modulehandleidingen, de onderwijswerkvormen, de begeleiding en de coaching. Het panel heeft veel vertrouwen in het docententeam, de professionaliteit van de betrokken commissies en in de ondersteuning die zij krijgen van het management. Op basis daarvan beoordeelt zij deze standaard als voldoende.

6.3 **Standaard 3: Toetsing**

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Visie op toetsing

Het leren van de studenten vindt plaats in een authentieke setting op basis van reële vraagstukken. Dit vraagt om een beoordeling die ook authentiek en betekenisvol is. De toetsing richt zich dan ook op reële beroepssituaties en bijbehorende competenties (kennis, vaardigheden én beroepshouding). Als vierde bouwsteen van HILL werkt de opleiding vanuit de visie van ontwikkelingsgericht toetsen (assessment as learning). Hierbij worden toetsen primair ingezet om de persoonlijke en professionele ontwikkeling van studenten op gang te brengen, op gang te houden en richting te geven. Na feedback en voldoende tijd voor ontwikkeling krijgt toetsen pas de rol van het vaststellen van niveau en kwaliteit van de behaalde leeruitkomst. Deze visie sluit aan bij de hogeschool brede visie op toetsing. De visie

op toetsing is uitgewerkt in een opleiding specifiek toetsbeleid. Het toetsen is hierbij gericht op het creëren van kansen om te leren en op het stimuleren van de student om zichzelf te zien als eigenaar van hun leerproces. De student wordt altijd individueel beoordeeld, ook als er sprake is van een groepsopdracht. Het panel vindt de visie op toetsing en de uitwerking ervan een sterk punt van de opleiding en heeft vertrouwen in de examinatoren die dit moeten gaan uitvoeren.

Beoordeling en borging van kwaliteit

Deze wijze van toetsen betekent een cultuur waarin docenten als team met elkaar en ook met studenten voortdurend het gesprek voeren over het gewenste niveau en over de wijze van toetsing. Ook de samenwerking met examencommissie en toetscommissie zijn hier onlosmakelijk mee verbonden. In de gesprekken gaven zowel de docenten, de commissieleden als het management van de opleiding blijk van bewustzijn hierop.

De opleiding heeft veel aandacht voor de wijze van toetsen en beoordelen. De opleiding werkt met een toetsplan en de modulehandleidingen beschrijven de toetsvorm en de toetscriteria. In de jaarplanning zijn zes intervisie- en kalibratiesessies met het team gepland om de toetsing op inhoud en proces af te stemmen. Examinatoren en begeleiders krijgen in hun taaktoedeling daar ook tijd voor toegekend. Bij het construeren en beoordelen van summatieve toetsen wordt het vier ogen principe toegepast.

Examencommissie

Uit het dossier en uit de gesprekken heeft het panel de indruk gekregen dat de examencommissie haar wettelijke taak uitstekend kan vervullen. De gesprekspartners gaven blijk van hun betrokkenheid bij de opleiding en inzicht in de rol en het belang van de rol van de examencommissie. De visie op toetsing en de inrichting van borging van de onderwijskwaliteit van de hele hogeschool dragen hieraan bij. De examencommissie stelt zelf de modulehandleidingen vast om zo de opbouw van het programma naar de beoogde leerresultaten te borgen. De toetscommissie beoordeelt de rubrics en rapporteert over de toetsing aan de examencommissie. De examencommissie wijst jaarlijks de examinatoren aan op grond van de volgende criteria: in bezit van minimaal een masterdiploma en BKE. De afstudeercoaches moeten daarnaast ook gepromoveerd zijn, of daarmee bezig zijn en/of minimaal 2 jaar ervaring hebben in praktijkgericht onderzoek.

Afstuderen & eindniveau

De student kan pas beginnen aan de afstudeerfase als de kennismodules succesvol zijn afgerond. De opleiding toetst de kennismodules summatief met twee overkoepelende opdrachten. Daarnaast houden studenten gedurende het jaar een portfolio bij waarin tussentijdse feedbackmomenten en ontwikkelde beroepsproducten worden opgenomen. Uiteindelijk bestaat de afstudeeropdracht uit een beroepsproduct, een verantwoording en onderbouwing van dat beroepsproduct en een assessment. De opdrachtgever moet een positief advies over het beroepsproduct hebben gegeven, volgens een vastgesteld beoordelingsformulier. De individuele coach en de afstudeerbegeleider doen de beoordeling, zodat het perspectief van inhoudelijke, persoonlijke en professionele ontwikkeling is vertegenwoordigd. Het panel concludeert dat studenten die op deze wijze afstuderen het beoogde eindniveau zullen kunnen realiseren.

Conclusie

De opleiding heeft een degelijke en goed uitgewerkte visie op toetsen. Het toetshuis bestaat uit een breed scala aan toetsen. De onderwijsleeromgeving ondersteunt het formatief toetsen en werken met persoonlijke leerdoelen. Docenten zijn zich zeer bewust van wat de

verschillende toetsvormen van hen vragen. Waar nodig wordt het vier ogen principe toegepast. De examencommissie heeft een heldere visie op toetsing en op het bewaken van de kwaliteit van toetsen en het eindniveau. Zij wordt daarbij ondersteund door een toetscommissie. Er is tijd gereserveerd in het programma van docenten voor intervisie en kalibratie. Het panel acht het hele systeem van toetsing adequaat en goed geborgd.

6.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Master of Laws. Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Recht.

Afkortingen

CoL: Community of Learners

CoP: Community of Practitioners

CROHO: Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs

CV: Curriculum Vitae

EC: European Credits

Hbo: hoger beroepsonderwijs

HILL: High Impact Learning that Lasts

NVAO: Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie

SJD: Sociaal Juridische Dienstverlening

TNO: toets nieuwe opleiding

Wo: wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met
het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe opleiding
Hbo master Toegepast Recht van de Hanzehogeschool Groningen

Aanvraagnummer: AV-1162

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net